

*Хомяк Денис**здобувач другого рівня вищої освіти,**Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка**Науковий керівник: Дацків О. П., канд. пед. наук,**доц. кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови*

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 11 КЛАСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний розвиток іншомовної освіти характеризується підвищенням вимог до рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності учнів. Однією з її ключових складових є лексична компетентність, яка забезпечує здатність до повноцінного спілкування іноземною мовою. Саме рівень володіння лексичними одиницями визначає успішність розуміння та продукування мовлення, що є особливо важливим для учнів старшої школи, які завершують навчання та готуються до подальшої освітньої і професійної діяльності [1, с. 220].

У науковій літературі лексична компетентність трактується як здатність особи правильно і доречно використовувати лексичні одиниці відповідно до норм мови та комунікативної ситуації. Вона включає знання значень слів, їх сполучуваності, стилістичних особливостей, а також уміння застосовувати ці знання у мовленні [1, с. 215; 4, с. 324]. Таким чином, формування лексичної компетентності є складним і багатоаспектним процесом, який потребує системного підходу та цілеспрямованої організації навчання.

Процес формування англомовної лексичної компетентності передбачає поетапну роботу з лексичним матеріалом. На першому етапі здійснюється ознайомлення з новими лексичними одиницями, яке включає пояснення їх значення, вимови та особливостей вживання. На другому етапі відбувається первинне закріплення, що реалізується через виконання вправ на впізнавання, співвіднесення, підстановку. Наступним етапом є автоматизація, яка передбачає багаторазове повторення та використання лексики у різних навчальних ситуаціях. Завершальним етапом є використання лексичного матеріалу у продуктивному мовленні, що сприяє його переходу до активного словникового запасу [1, с. 223-227].

Як підкреслює І. С. П. Нейшн, ефективне засвоєння лексики можливе лише за умови багаторазового контакту з мовними одиницями у різних контекстах, що забезпечує глибоке розуміння їх значення та функціонування у мовленні [1, с. 102]. Саме тому важливим є використання різноманітних вправ і завдань, які забезпечують варіативність навчального процесу.

Особливості навчання учнів 11 класу визначаються їхнім високим рівнем когнітивного розвитку, здатністю до абстрактного мислення та самостійної організації навчальної діяльності. Водночас сучасні учні активно використовують цифрові технології, що впливає на їхні навчальні інтереси та

потреби. У зв'язку з цим традиційні методи навчання не завжди забезпечують достатній рівень мотивації, що зумовлює необхідність використання інноваційних підходів [4, с. 52].

Одним із ефективних засобів удосконалення навчального процесу є використання інтерактивних курсів або вебсайтів. Такі засоби дозволяють організувати навчання на засадах активної взаємодії між учнями та навчальним середовищем, що сприяє підвищенню зацікавленості та мотивації до навчання. Вони можуть включати різноманітні типи завдань: тестові вправи, інтерактивні картки, вправи на встановлення відповідності, завдання з відкритою відповіддю [2].

Використання інтерактивних курсів забезпечує індивідуалізацію навчання, оскільки кожен учень має можливість працювати у власному темпі, повторювати матеріал та отримувати миттєвий зворотний зв'язок. Це сприяє формуванню навчальної автономії та відповідальності за результати власної діяльності. Крім того, інтерактивні курси дозволяють реалізувати принцип наочності за рахунок використання мультимедійних матеріалів, що позитивно впливає на запам'ятовування лексики [4, с. 384-389].

Важливим аспектом є також використання інтерактивних вправ, які сприяють активізації навчальної діяльності учнів. До таких вправ належать: вправи на співвіднесення слів і визначень, заповнення пропусків, створення власних висловлювань, робота з контекстом. Використання подібних завдань сприяє не лише засвоєнню лексики, а й розвитку мовленнєвих умінь [3, с. 15-20].

На даному етапі дослідження нами здійснено аналіз теоретичних підходів до формування англомовної лексичної компетентності та обґрунтовано доцільність використання інтерактивних курсів у навчанні. Подальша робота передбачає розробку власного інтерактивного курсу, його впровадження у навчальний процес та проведення педагогічного експерименту з метою перевірки ефективності запропонованої методики.

Отже, використання інтерактивного курсу є перспективним засобом формування англомовної лексичної компетентності учнів 11 класу, оскільки забезпечує активізацію навчальної діяльності, підвищення мотивації та створення умов для ефективного засвоєння лексичного матеріалу. Поєднання традиційних методів навчання з сучасними цифровими технологіями відкриває нові можливості для підвищення якості навчання іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Bober A., Kosenko Y., Korol O. Development of an interactive website with didactic games to enhance vocabulary in young students with intellectual disabilities. *Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 102. No. 4. P. 39-50. <https://doi.org/10.33407/itlt.v102i4.5711>
3. Dudeney G., Hockly N. *How to Teach English with Technology*. Harlow: Pearson Education Limited, 2016. 192 p.

4. Nation I. S. P. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 477 p.
5. Scrivener J. Learning Teaching: The Essential Guide to English Language Teaching. 3rd ed. Oxford: Macmillan Education, 2011. 416 p.

Цалко Єлизавета

*здобувач першого рівня вищої освіти,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Гордієнко Ю. А.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови*

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У сучасному інформаційному суспільстві соціальні мережі еволюціонували від засобів розваги до впливового освітнього простору, що формує нову модель навчальної діяльності [3, с. 220]. Застосування цих платформ для неформального вивчення англійської мови як іноземної (EFL) набуває особливої значущості, адже вони відкривають доступ до автентичних мовних матеріалів і можливість реальної комунікації з носіями мови [2, с. 45]. Соціальні медіа розглядають як «онлайн-простори, що забезпечують соціальну взаємодію» [1, с. 12], у яких межа між творцем і споживачем контенту стає нечіткою.

Неформальне навчання в цифровому просторі ґрунтується на принципах автономії та масової співпраці [3, с. 222]. Для покоління «цифрових аборигенів» соціальні мережі є природним середовищем, у якому вони проводять значну частину часу, що дає змогу органічно поєднувати вивчення мови з повсякденною діяльністю [2, с. 15]. Головна перевага такого підходу полягає в можливості подолання мовного бар'єра через невимуслене спілкування в особистих повідомленнях (Direct Message) або в коментарях під дописами.

Платформи Instagram і TikTok відкривають широкі можливості для формування англомовної комунікативної компетентності завдяки поєднанню візуального контенту та інтерактивних форматів [2, с. 28]. Формат коротких відео сприяє розвитку навичок аудіювання й усного мовлення, оскільки учні мають змогу чути автентичну живу мову [2, с. 30]. До результативних способів неформального навчання належать участь у відеочеленджах (challenges), перегляд навчальних рубрик на зразок «Слово дня» та комунікація з англомовними блогерами [2, с. 35]. Створення власних матеріалів англійською мовою активізує творче мислення та спонукає до добору точних лексичних засобів для самовираження.

Важливу роль у системі лінгвістичної самоосвіти відіграють спеціалізовані тандем-мережі, зокрема Tandem і HiNative, що базуються на принципі взаємного навчання між представниками різних культур [3, с. 225]. Такий